

22 Απριλίου 2014

Τα πρόσθετα κριτήρια που ζητούν τα 14 Κράτη Μέλη μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα για το νέο καθεστώς αδειών φύτευσης αμπέλων

Σε συνέχεια των αποτελεσμάτων της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου (ΟΥΕ) με αντικείμενο τα δικαιώματα φύτευσης στον αμπελοοινικό τομέα, θεσπίστηκε καθεστώς αδειοδότησης αμπελοφυτεύσεων στην κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών (ΚΟΑ) (άρθρα 61-71 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013).

Οι αντιπροσωπείες της Γερμανίας, Αυστρίας, Βουλγαρίας, Κύπρου, Ισπανίας, Γαλλίας, Ελλάδας, Ουγγαρίας, Ιταλίας, Πορτογαλίας, Τσεχικής Δημοκρατίας, Ρουμανίας, Σλοβακίας και Σλοβενίας επιθυμούν να ανακοινώσουν τη θέση τους σχετικά με τις προτάσεις που διατυπώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη και έναν εκτελεστικό κανονισμό κατά τη συνεδρίασης της αμπελοοινικής επιτροπής και της ομάδας εμπειρογνομώνων στις 27 Ιανουαρίου και στις 17 Φεβρουαρίου.

Οι αντιπροσωπείες επιθυμούν να υπενθυμίζουν τα πρωταρχικά αιτήματά τους:

Όσον αφορά το σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση πράξης:

1 – Προσθήκη νέων κριτηρίων επιλεξιμότητας και προτεραιότητας

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 επιτρέπει στην Επιτροπή να υιοθετήσει νέα κριτήρια επιλεξιμότητας ή προτεραιότητας, προκειμένου να συμπεριληφθούν στον κατάλογο κριτηρίων τα οποία τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίσουν να εφαρμόσουν. Τα κράτη μέλη πρότειναν διάφορα αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια για προσθήκη (τα σημαντικότερα εκ των οποίων υπενθυμίζονται κατωτέρω) και ζητούν να συμπεριληφθούν τα εν λόγω κριτήρια σε ένα συγκεκριμένο άρθρο της κατ' εξουσιοδότηση πράξης:

- γεωργοί νεαρής ηλικίας,
- ενεργοί γεωργοί (άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013),
- επικλινείς περιοχές,
- υδρογεωλογική προστασία,
- προστασία τοπίου,
- σε περιπτώσεις όπου η εφαρμογή αναφέρεται στην οινοπαραγωγή σε περιοχές επιλέξιμες για την παραγωγή οίνων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ), η περιοχή αμπελοφύτευσης εντάσσεται σε μια γεωγραφική περιοχή που γειτονεύει με τους υπάρχοντες αμπελώνες προκειμένου να συμμορφώνεται με τις ειδικές-κλιματικές συνθήκες που είναι εγγενείς στους αμπελώνες στην περιοχή της εν λόγω ΠΟΠ ή ΠΓΕ,
- η εφαρμογή που αφορά αδειοδότηση αμπελοφυτεύσεων με σκοπό την παραγωγή οίνων

χωρίς γεωγραφική ένδειξη σε περιοχή επιλέξιμη για την παραγωγή οίνων με ΠΟΠ δεν μπορεί να έχει ως αντικείμενο τη φύτευση ποικιλίας αμπέλου ή σταφυλιού σε συμφωνία με τις προδιαγραφές την εν λόγω ΠΟΠ από τη στιγμή που οι δημόσιες αρχές καταδεικνύουν κίνδυνο ύπαρξης ανισορροπίας στην εν λόγω αγορά ΠΟΠ. Αυτό προτείνεται ιδιαίτερα για να αποφεύγεται τυχόν καταστρατήγηση του καθεστώτος (με άλλα λόγια, τυχόν καταστρατήγηση της μέγιστης περιοχής που έχει οριστεί επιλέξιμη για την οινοπαραγωγή με γεωγραφική ένδειξη),

- ο αιτών θα πρέπει να έχει τηρήσει τις δεσμεύσεις που έχουν γίνει στο πλαίσιο των αδειοδοτήσεων που έχουν χορηγηθεί στο παρελθόν, ιδιαίτερα όσον αφορά το υπό εξέταση τμήμα παραγωγής,
- ο αιτών είναι οινοπαραγωγός του οποίου τα μεταβιβάσιμα δικαιώματα φύτευσης αμπελώνων δεν έχουν μειωθεί κατά την τελευταία πενταετία,
- ο αιτών είναι οινοπαραγωγός που δεν έχει λάβει πριμοδότηση σε αντάλλαγμα για την εκρίζωση αμπέλων κατά την τελευταία δεκαετία.

2 – Δυνατότητα μεγαλύτερου περιθωρίου δράσης των κρατών μελών κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με περιορισμούς αναφύτευσης (στον ίδιο βαθμό όπως και κατά τον περιορισμό της έκδοσης αδειοδοτήσεων για νέες φυτεύσεις)

Το άρθρο 66 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 ορίζει ότι η αναφύτευση μπορεί να περιορίζεται σε αμπέλους που πληρούν τις ίδιες προδιαγραφές ΠΟΠ ή ΠΓΕ με την περιοχή που εκριζώθηκε. Ωστόσο, οι αιτιολογήσεις που προτείνονται από την Επιτροπή στο άρθρο 3 της κατ' εξουσιοδότηση πράξης δεν συμμορφώνονται με την εντολή των διατάξεων του άρθρου 66 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.

Η πρόταση της Επιτροπής είναι πολύ περιοριστική και θα πρέπει να επεκταθεί έτσι ώστε να καλύπτει και άλλες περιπτώσεις, ειδικότερα λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ορισμός της εκμετάλλευσης αναφέρεται μόνο σε εθνικό επίπεδο:

- από τη μία πλευρά, η υπερβολική αύξηση των περιοχών με αμπέλους που πληρούν τις προδιαγραφές στις αντίστοιχες γεωγραφικές περιοχές παραγωγής, όπου οι αμπέλοι εκριζώνονται σε ένα τμήμα της παραγωγής και σε ένα άλλο επωφελούνται από την αδειοδότηση αναφύτευσης,
- από την άλλη πλευρά, η υπερβολική αύξηση των περιοχών με αμπέλους που αναφυτεύονται χάρη σε αδειοδότηση που χορηγείται σε παραγωγούς οι οποίοι εκρίζωσαν αμπέλους φυτεμένους σε διαφορετική γεωγραφική περιοχή παραγωγής ή σε περιοχή με διαφορετικά χαρακτηριστικά, ιδιαίτερα σε σχέση με τα κριτήρια προτεραιότητας (π.χ. από επικλινείς σε επίπεδες περιοχές).

Όσον αφορά το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού:

- 1 - Δυνατότητα περιφερειακής προσαρμογής

Δεδομένης της σημαντικής ετερογένειας των ευρωπαϊκών αμπελώνων, μερικά θέματα μπορεί να είναι υψηλότερης προτεραιότητας από άλλα, ανάλογα με την υπό εξέταση περιοχή. Η πρόταση της Επιτροπής ορίζει τη δυνατότητα εφαρμογής κριτηρίων επιλεξιμότητας στο κατάλληλο γεωγραφικό επίπεδο. Αυτή η ευελιξία, η οποία ήταν ένα σημαντικό αίτημα της ΟΥΕ θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη όσον αφορά τα κριτήρια προτεραιότητας, καθώς και στη διαδικασία επιλογής.

Επιπλέον, θα πρέπει να τονιστεί πόσο σημαντικό είναι να οριστεί με ακρίβεια η εκμετάλλευση (π.χ. η περιφερειακή περίμετρος της εκμετάλλευσης), στο πλαίσιο του καθεστώτος αδειοδοτήσεων αμπελοφυτεύσεων, σε επίπεδο στενότερο του εθνικού. Μια τέτοιου είδους περιφερειακή προσαρμογή θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθεί, όπου απαιτείται, στον ορισμό των ίδιων των κριτηρίων (στο σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση πράξης): στο κριτήριο αριθ. 7, θα πρέπει να θεσπιστεί η δυνατότητα ορισμού κατωφλίου σε περιφερειακό επίπεδο για τον ορισμό μικρομεσαίων εκμεταλλεύσεων.

2 - Δυνατότητα μεγαλύτερου περιθωρίου δράσης των κρατών μελών όσον αφορά την οργάνωση του ημερολογίου της διαδικασίας

Η πρόταση της Επιτροπής για τη διαδικασία χορήγησης των αδειοδοτήσεων φύτευσης και αναφύτευσης στηρίζεται σε πολύ αναλυτικές απαιτήσεις. Αυτή η επιλογή, η οποία δεν προβλεπόταν στο βαθμό αυτό από τις εργασίες της ΟΥΕ, εγείρει μια σειρά από σημαντικούς προβληματισμούς.

Πρώτον, φαίνεται να είναι πολύ δύσκολο να οριστεί μία ενιαία ημερομηνία για τη χορήγηση των αδειοδοτήσεων, στις περιπτώσεις όπου οι ημερομηνίες φύτευσης μπορεί να διαφέρουν πολύ ανάλογα με το κλίμα του εκάστοτε κράτους μέλους. Δεύτερον, ένα αυστηρό ημερολόγιο δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να καθορίζουν ελεύθερα την οργάνωση για τη διαχείριση των αυτοματισμών σε εθνικό επίπεδο.

Τέλος, όσον αφορά τις αναφυτεύσεις και τις μετατροπές, η πρόταση της Επιτροπής δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να χορηγούν αδειοδοτήσεις για αναφυτεύσεις ή μετά τη μετατροπή των δικαιωμάτων φύτευσης την ίδια ημερομηνία, καθώς η εν λόγω χορήγηση θα αποτελούσε μια απλοποίηση διοικητικού χαρακτήρα, με καμία πρακτική επίπτωση στο προϊόν στο βαθμό που η φύτευση θα λαμβάνει χώρα την ίδια περίοδο, είτε πρόκειται για νέα φύτευση, αναφύτευση ή για τη χρήση δικαιώματος φύτευσης.

Επομένως, κάθε διάταξη της εκτελεστικής πράξης που δεν είναι αυστηρά απαραίτητη για να διασφαλίζει την κατάλληλη διαφάνεια του καθεστώτος ως προς τους παραγωγούς θα πρέπει να διαγραφεί, και να εναπόκειται στην εκτίμηση του κράτους μέλους.

Σε σχέση με αυτό το ζήτημα, ίσως αρκεί να οριστεί μία προθεσμία πριν από την περίοδο ανάπτυξης (π.χ. 15 Δεκεμβρίου) για την ετήσια έκδοση και κοινοποίηση των αποφάσεων που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τα άρθρα 63 παράγραφος 2, 64 παράγραφοι 1 & 2 και 66 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Η προθεσμία για την έκδοση της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 68 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 θα πρέπει να οριστεί στις 15 Σεπτεμβρίου 2015.

Η προθεσμία για τις ετήσιες ανακοινώσεις και κοινοποιήσεις μετά την περίοδο ανάπτυξης που παρέχεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εδάφια α), β), γ) και στ) του σχεδίου εκτελεστικής πράξης μπορεί επίσης να οριστεί σε μία ενιαία ημερομηνία (π.χ. 30 Οκτωβρίου). Κατά συνέπεια, με την έννοια της διοικητικής απλοποίησης και ευελιξίας για τα κράτη μέλη, δεν φαίνεται να απαιτείται κανένα χρονοδιάγραμμα σε επίπεδο ΕΕ για τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφοι 6-9 του σχεδίου εκτελεστικής πράξης.

Επιπλέον, η πρόταση της Επιτροπής δεν ορίζει μια μέγιστη καθυστέρηση ανάμεσα στις ημερομηνίες εκκρίωσης και υποβολής της αίτησης αναφύτευσης. Αυτή θα πρέπει να καθοριστεί για λόγους διαφάνειας, αλλά να επιτρέπει επαρκή ευελιξία στο κράτος μέλος να φροντίσει για τη δική του οργάνωση. Μια τέτοιου είδους διάταξη μπορεί να είναι: «Η υποβολή των αιτήσεων μπορεί να λαμβάνει χώρα σε μια ημερομηνία που θα καθορίζεται από το κράτος μέλος αρχής γενομένης από την ημερομηνία πραγματοποίησης της εκκρίωσης».

3 - Πρόσθετες παρατηρήσεις σχετικά με τις προβλεπόμενες μεταβατικές διατάξεις
Η πρόταση της Επιτροπής θεσπίζει, στο άρθρο 3 παράγραφος 3, την αδυναμία μεταβίβασης των δικαιωμάτων φύτευσης από το 2016. Φαίνεται πως αυτή η διάταξη δεν συμπεριλήφθηκε με οποιαδήποτε μορφή στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Κατά συνέπεια, η εν λόγω διάταξη θα πρέπει είτε να διαγραφεί είτε να αποσαφηνιστεί με γραπτή γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας της Επιτροπής.